

Rešitev bi lahko našli v podjetju

Komentar

Pred nedavnim je družbeno politične forume kakor določeni krog javnosti v Zalcu in deloma izven njega vznemiril primer, ki se je pripetil v Juteksu v zvezi z nekaterimi spremembami v delitvi dohodka. Medtem ko so prvi skušali zadevo razjasniti (in so jo tudi razjasnili) ob upoštevanju vseh okoliščin, so jo drugi »pojasnjevali« po »sistemu« natančnejša in pretiravanja, s prizadevanjem, ki skuša običajno iz muhe narediti slona. Ne glede na to, da tudi ta poskus ni uspel, pa se zdi vredno osvetliti dejansko ozadje.

V čem je stvar?

V podjetju se je našel nekdo, ki je hotel po illegalni poti (ponoči) priti do določenih podatkov, ne zavedajoč se pri tem, da bi mogel priti do njih tudi kako drugače

namreč pri belem dnevu, ko posluje ustrezna služba. Avantura je uspela in tako je član kolektiva »svojim« odkritjem povzročil nepotrebno zmedo. Stvar se je še toliko bolj zapletla, ker je bil med tem časom vodilni uslužbenec odsoten, organizacije in organi znotraj podjetja, pa očitno niso bili toliko pozorni, da bi jo rešili v svojem okviru, se pravi v okviru kolektiva. Pri tem velja omeniti, da je sprožila pobudo za »akcijo« člana kolektiva zadnja revizija pravilnika o delitvi osebnega dohodka, ki jo je opravila ustrezna komisija skupaj z delavskim svetom podjetja. Oba organa sta namreč na osnovi analiz, ki so pokazale, da osebni dohodki prebijajo plačnino maso za 23 odstotkov, sklenila, da bodo v aprilu izplačali temu primerno nižjo akontacijo. S sklepom so se strinjali vsi, obvestilo pa je bilo 8 dni na oglasni deski. Potem je prišlo ponovno do revizije pravilnika, po katerem naj bi osebni dohodek znižali za 17 odstotkov. Tu pa se je porajala napaka, ker so hoteli dohodke znižati linearno in ker pač linearno zniževanje osebnih dohodkov bolj prizadevanje niže kakor višje dohodke. Vendar je res, da razponi v Juteksu niso bili postavljeni v nesorazmerjih. Tu bi bilo treba še zlasti upoštevati dejstvo, da je Juteks opravil svojo rekonstrukcijo z velikim deležem lastnih sredstev, pri čemer je ta sredstva prispeval iz osebnih dohodkov. Medtem ko so v podjetju znašali v zadnjih letih najvišji osebni dohodki okrog 35 tisoč di-

narjev, so bili v drugih sorodnih gospodarskih organizacijah skoraj še enkrat tolikšni. Občutno nižji kot drugod pa so bili tudi dohodki delavcev. Če pa je zdaj rekonstrukcija opravljena in če ekonomski izračuni utemeljujejo povečanje dohodkov, je logično, da dobi višje dohodke tisti, ki je poprej več prispeval — po znanem stavku: kdor skupnosti več daje, več od nje sprejema.

Problem linearnega znižanja dohodkov so sicer v Juteksu rešili vendar bi ga bilo lahko rešili tudi brez nepotrebnih razprav izven podjetja; če bi seveda samoupravni organi skupaj s sindikalno in partijsko organizacijo pristopili k reševanju. Zato ne bi mogli reči da je rešeno tudi tisto osnovno vprašanje, zapodeno v izvoru, iz katerega je vzniknil ta primer in iz katerega bi lahko kdaj drugič vzniknil kak drug podoben primer. Ta izvor pa je vsekakor v prešibkem organizacijskem kakor idejnem političnem delu v podjetju. Tam kjer je to delo urejeno in dovolj dejavno, je skoraj izključeno, da ne bi mogli rešiti še tako zamotnega problema brez pobud od zunanosti, in še celo brez takšnih »intervencij« posameznikov. Kdo je potemtakem kriv? Direktor? Ne, direktor, četudi vodilni uslužbenec je vendarle en sam človek, sicer odgovoren, toda v podjetju imamo razen njega še delavski svet in upravni odbor in imamo družbeno politične organizacije, skratka, kolektiv. Vsi so skrivili! dhr

Ozka gela v Rogaški Slatini

Priljubljen kraj je Rogaška Slatina. Vsako leto prihajajo tja tuji in domači gostje. Vsak tretji gost letos je iz tujine, in to največ iz Avstrije. Najtežja pa je pot od Celja do Rogaške Slatine, kjer je cesta izredno slaba. V samem kraju pa predstavlja ozko grlo v prometu tudi železniška proga, ki teče skozi kraj, in to deloma celo

po glavni cesti. Pravijo, da ni dneva, ko se ne bi na tirih prerinil kakšen kolesar ali motorist. Večkrat pa se zagodzi cela vrsta avtomobilov, če pripuha vlak. Urbanistični načrt predvideva prestatitev sedanje proge, toda to bo terjalo velike investicije, ki jih še ne bodo kmalu zmogli.

Henrik Blazinšek 80 let

Naš celjski jubilar je svoj visoki osebni praznik dočakal zdrav in vzravan kljub viharjem, ki mu v preteklosti niso prizanašali. Pri tem je njegovo življenje bilo pestro po doživljenjih, njegovo ljudsko — prosvetno delo. V celjskem okraju pa bogata setev.

Henrik Blazinšek se je rodil 8. junija 1882 v Vitanju, a se je kmalu preselil v Vojnik, kjer so njegovi starši prevzeli posestvo bolnega strica. Tu je v šoli nanj najbolj vplival učitelj in pisec Tone Brezovnik. Zbudil mu je ljubezen do knjige in še posebej do pesništva. Leta 1896 se je vpisal v leto prej ustanovljene slovensko-nemške vzporednice na celjski gimnaziji.

Vojniku. Pot službe ga je peljala nato skozi Frankolovo in Prebold do Zibike pri Smarju, od koder ga je prva svetovna vojna potegnila v svoj vrtinec.

Ze poleti 1914 je prišel v rusko vojno ujetništvo, iz katerega si je ohranil zapisane spomine. Zivel je v taboriščnih zamljankah v Bljuku v Sibiriji, nato je delal pri kmetih, se kot delavec preselil v bližino Azovskega morja in nazadnje k sladkorni rafineriji v Korjukovki v Ukrajini. Medtem je doživel tudi oktobrsko revolucijo.

Nezadovoljen z razmerami v tedaj nemškotarskem Celju se je po treh letih prešolal v Ljubljano, kjer se je močno posvetil tudi petju in glasbi. Po 6 letih gimnazije se je z vso ljubeznijo odločil za učiteljski poklic, ki ga je dosegel po polletnem hospitiranju na vojniški šoli. Tu je sodeloval v pevskem zboru, ki ga je vodil Radoslav Skoflek, pa tudi z dijetanti ob »Zupanovi Micki«, ki je bila prva gledališka igra v

Z drugimi ujetniki je nekoč prenočeval v samotni sibirski vasi Bistrji Istok, v njem gledališču. Tu v velikih, lesenih, izredno bogato dekoriranih prostorih je nad odrom prebral napis: »Sejte dobroje, lepoje, večnoje!« To nenadejano srečanje s civilizacijo v Aziji mu je ostalo nepozabno.

Gradbena dejavnost

V. konjiški okolici bo letos nekoliko manj gradenj kot jih je bilo v preteklih letih. Pri stanovanjski gradnji bo vsekakor deležen precej sredstev iz stanovanjskega sklada 32 stanovanjski blok, vendar pa bo letos dograjen le polovica stanovanj. V Zrečah nameravajo nadaljevati gradnjo nove šole, v Ločah pa se pripravljajo na dograditev. V načrtu za letošnje leto je bila tudi dograditev zdravstvenega doma, kjer bi nekatere prostore pridobila tudi podružnica zavoda za socialno zavarovanje. Spričo sedanjih omejitev pa ni izgledov.

Po treh in pol letih se je vrnil domov in se kot šolski upravitelj v Zibiki z navdušenjem oprjel dela. V revni občini je na svoje stroške postavil gledališki oder in vadil igre. Ustanovil je mešani, moški in mladinski pevski zbor in jih vodil. Organiziral je tu prvo mladinsko knjižnico. Tudi zibiški učiteljski pevski kvartet se je javno uveljavil. Uglasbil je več tekstov k igram. Tudi bližnje šole so v tej smeri tekmovala z Zibiko, tovariško povezane med seboj.

Pred drugo svetovno vojno je Henrik Blazinšek stopil v pokoj in se z družino naselil v svoji hišici za Ljubljansko cesto v Celju. Okupacija ga je občutno prizadela. Ko mu je sin odšel v partizane in se je njegova hčerka ob osvoboditvi Starega piskra v Celju decembra 1944 rešila v prostost, je bil oče kot talec prepehlan v Gornji grad. Le čuden slučaj ga je obvaroval pred ustrelitvijo. Nemci so ga odvedli nazaj v Celje, v zapore Starega piskra.

Za svoje delo ni nikdar prejel nagrade niti odlikovanja. Sam pravi, da so mu največje priznanje pomenile besede neke bivše učenke: »Hvala vam, da ste nam napravili tako lepo mladost! Zal mi je, da ne učite več, da bi to storili še našim otrokom!«

Naprednemu šolniku — jubilaru, znanemu po svoji srčni kulturi, po ljubezni do resnice in pravice, po zavesti predanosti slovenskemu ljudstvu, želimo še mnogo sončnih let.

F. R.

Komisija dela

Komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v Slovenskih Konjicah je že pričela z delom. Na občini menijo, da bo njeno delo toliko lažje, kolikor bodo že gospodarske organizacije in njihovi organi upravljanja sami reševali svoja vprašanja. Predvsem pa bo potrebno poiskati notranje rezerve, znižati stroške in urediti osebne dohodke. V nekaterih podjetjih menijo, da imajo preveč zaposlenih delavcev ter da bo potrebno njihovo število delno znižati. Tega ukrepa pa se je že poslužila tovarna orodja in livarna v Vitanju, pa tudi v konjiškem trgovskem podjetju pravijo, da bodo morali resno razmisлити o tem, koliko delavcev jim je potrebno za redno poslovanje podjetja.

J. V.

Neresnična neuskadnanja zgodba

V zvezi s člankom Neuskadnanja zgodba, objavljenim v dvajseti številki našega lista, smo izvedeli, da so bili piscu posredovani netočni in lažni podatki, ki so imeli po vsej priliki ta namen, da bi tako v širši javnosti kakor v zdravstvenih krogih oblatili nekega zdravnika, ga prikazali v najslabši luči in mu s tem skušali škodovati. Ker je bila razen tega zgodba posredovana z mesta, ki bi mu lahko pripisovali družbeno odgovornost, a tu zadeve vendarle niso preverjali, čuti pisec članka dolžnost, da se predvsem v njihovem in potlej še v svojem imenu prizadeva osebno opravičiti, pri čemer izraža istočasno tudi zadovoljstvo, da gre v resnici vendarle za človeka, v cigar moralno podoba ni mogoče dvomiti!

S tem, upamo, smo prizadejano krivico popravili, da pa bi bilo zadoščeno celotni zgodbi, velja opozoriti, da bi včasih ponekod temeljiteje preverjali to, kar posredujejo dalje in da bi skušali vselej ugotoviti, ali imajo recimo opraviti s podatki, ki so pocestno opravljanje oziroma ljudske (v smislu sosedskih) govorice, ali pa imajo opraviti s podatki, ki so resnični! To je toliko važnejše tedaj, kadar se zdi, da ima določen problem lahko neko pomembnejšo veljavo; toliko važnejše pa tudi zato, ker je obravnavanje takih problemov še zlasti zahtevno. Da bi se zato v nekaj prepričali ali da bi nekaj dognali, ni dovolj sprejeti brez pridržka vse tisto, kar »ljudje pravijo«, kajti znano je, da ljudje dostikrat marsikaj pravijo. Važno je predvsem, ali je res kar pravijo in ali pogosto ne pravijo samo zato, da bi pravili! Skodo, ki jo običajno takšno govorjenje dela komurkoli ali čemučkoli, je vselej težko popravljati in poleg tega, da v prvi vrsti prizadene to, kar je njen predmet, zmanjšuje hkrati ugled in zaupanje v tistega, ki jo neposredno povzroči. Iz tega preprostega razloga na primer opravljanje in njeje sorodne »panoge« človeškega »udejstvovanja« v življenju že od nekdaj nimajo nikakršnega priznanja.

Teh nekaj stavkov naj bi bilo opozorilo, da je za tisk zrela samo to, kar je resnično in se zato da tako ali drugače dokazati!

Uredništvo

Prometno vzgojo v šolo

V šmarski občini so izredno slabe ceste, toda promet se vseeno naglo razvija. Doslej so se društva ljudske tehnike trudila, da bi tudi mladino vzgajala in ji posredovala osnovna znanja iz cestno-prometnih predpisov. Pri šmarskem občinskem odboru pa so imenovali še posebno komisijo za varnost in prometno vzgojo. Pred kratkim so vsem osnovnim šolam poslali letošnje izdajo cestno-prometnih predpisov, da bodo to snov lahko posredovale učencem. Svet za šolstvo je sprejel njihov predlog in sklenil, da z novim šolskim letom vpelje eno uro tedensko pouk prometne vzgoje v vseh osnovnih šolah. To je močno utemeljeno, ker so prav otroci pogostokrat krivci za prometne nezgode.

Pri pionirskih odredih so v teh dneh izvajali kolesarske vožnje, da so mladi vozači lahko pokazali spretnost in znanje prometnih predpisov. Ves mesec maj pa so preko šmarskega radijskega oddajnika pripovedovali ugančarske prometne zgodbe, ki so jih mladi poslušavci reševali. Ob tem so trije reševalci sprejeli lepe nagrade: Tonči Kralj iz Poljč 3000 din, Marta Planinšek iz Korpul 200 din in Mirko Napast iz Crešnjevca 1000 din. Ta akcija pa je segla preko meja šmarske občine, saj so se oglašali reševalci celo iz Selnice ob Dravi, Vurberga, Bizeljskega, Celja, Kompol, Slovenske Bistrice in drugih krajev. Komisija pri občinskem odboru bo nadaljevala delo in bo poskušala organizirati več tekmovalni za pionirje in tudi odrasle še v jesenskih dneh.

s.

Potrebno bo še boljše delo

Posebno značilno za letošnji občni zbor občinskega sindikalnega sveta v Slovenskih Konjicah, ki je bil minulo nedeljo, je bila široka in zelo stvarna razprava o številnih problemih in nalogah, ki jih morajo opravljati organizacije na terenu. Poročilo o delu sindikatov v občini so delegati dobili že pred letno skupščino. S tem jim je bila dana možnost, da so lahko na sestankih v podružnicah podrobneje razpravljali o vseh vprašanjih iz dela svoje organizacije. Iz razprav delegatov se je dalo razbrati, da vodstva organizacij v podružnicah vedo za naloge, da so jim znane težave, toda v praktičnem delu in izvajanju še ne najdejo vedno ustreznih obilk.

Ko so ocenjevali delo organov upravljanja, posebno se v ekonomskih enotah, so menili, da ni dovolj te organe izvoliti in jim dati formalno pravno podlago, temveč bo potrebno poskrbeti za njihovo aktivno delo in reševanje tistih zadev, ki spadajo v njihovo pristojnost. V njihovih poslovnikih pa je še dosti takih določil, da morajo sklepe obratnih delavskih svetov potrditi še osrednji delavski svet. Tako se postopek za rešitev določenega vprašanja iz proizvodnje, razdelitve sredstev ali podobno kar precej zavleče. To pa povzroča, da delavci izgubijo zaupanje v te organe, pa čeprav so jim najbližji. Slabo luč na delo takih organov daje tudi odgovor predsednika DS ekonomske enote v nekem večjem podjetju, ki mu ni bilo znano, kaj vpliva na boljši dohodek njihovega obrata.

Dokaj podrobno so analizirali obveščanje proizvajalcev v gospodarskih organizacijah. Še vedno se dogaja, da so delavci v podjetjih o zelo važnih odločitvah seznanjeni šele takrat, ko se te že izvajajo in uresničujejo. Nekaj takih primerov je bilo prav v zadnjem času ob urejanju izplačil osebnih dohodkov. Seveda so takemu načinu dela sledile različne kritike, negotovanja in podobno, vse skupaj pa je politično zelo neugodno vplivalo na delavce. V razpravi je več delegatov posebno poudarilo, da se take stvari v sedanjem času ne bi smele več dogajati in da jih bodo sindikalne organizacije v podjetjih ter ustanove morale v kalu preprečiti. Isto velja tudi za predloge vanejših občinskih predpisov, o katerih bo odbor zbor proizvajalcev morali večkrat seznanjati svoje volivce.

Nekaj zelo dobrih pripomb je bilo dana h računarnosti pri delu in še posebej na pričevanje novih delavcev, ki se prvič vključijo v proizvodnjo. Le redkokdaj mu v obratu, kamor je dodeljen, podrobneje pokažejo proizvodni postopek in ga seznanijo z delom posameznih strojev. To nalogo bi

moral opravljati srednji strokovni kader, vendar tega ne dela. Večkrat je slišati izgovor, da za to ni časa, da je proizvodnja na prvem mestu itd.

Posebje so delegati opozorili tudi na naloge, ki jih bodo morale organizacije opraviti v sedanjem času, posebno v gospodarstvu. Nekateri podatki namreč kažejo, da v posameznih podjetjih ne izpolnjujejo proizvodnih in ostalih nalog, delovna storilnost ne narašča v predvidenem obsegu, kar vpliva tudi na doseženi dohodek in na osebne dohodke. Istočasno bo v občini potrebno misliti tudi na združevanje podjetij, zlasti v obrti. Kolektivni pa ob tem nimajo vedno pravega razumevanja.

Občni zbor je torej pokazal, da so odborniki in delegati dobro analizirali svoje delo ter istočasno ocenili stanje, v katerem se nahajajo. Izvršitev predstojenih nalog pa v veliki meri zavisi od tega, kako bodo v praksi, to je v podružnicah znali vključiti vse članstvo ter pri tem zagotoviti take oblike dela, v katerih bo vsak organe v podjetju ali ustanovi našel svoje mesto in vlogo.

V. L.

Bil je lep dan

Številnim praznovanjem ob dnevu mladosti in 70 letnici maršala Tita so se pridružili tudi vojenci doma »Dušana Finžgarja«. 24. maj je bil njihov dan, dan samoupravljanja v domu. Verjetno je bil to edinstven poskus, ko so gojenci dejansko imeli v rokah vso upravo.

Ze prejšnji dan je vse vrel. Vsak posameznik je hotel kar največ prispevati, da bi organizacija praznovanja dobro stekla. Eni so krasili okna s smrečjem in zastavicami, drugi so čistili in urejali sobe, tretji so se na veliko umivali. Vrvež in veselo delo sta se vlekla dolgo v noč.

Naslednji dan je bil za vse, za celotno domsko skupnost velikega pomena. Marsikdo se je vprašal: Kako bo stvar izpeljana? Fantje so zjutraj sprejeli dolžnost — »služba« se je torej pričela.

Na »delovnih mestih« je bilo vse v redu, priprave za kulturni program ob odkritju reliefa Du-

šana Finžgarja, ki ga je izdelal in poklonil domu akademski kipar prof. Ciril Cesar, so skrbno potekale. Ob napovedanem času se je slavje pričelo. V uvodnih besedah je predsednik domske skupnosti pozdravil vse goste iz ostalih domov, predstavnika zavoda za prosvetno — pedagoško službo tov. Jančičevo, člane upravnega odbora in vse gojence, nato pa spregovoril o pomenu praznovanja in dneva, ki ima obeležje resnične samouprav. Sledil je kratek življenjski narodnega heroja, Dušana Finžgarja, nato pa so gojenci izvedli kratek kulturni program. Po programu je sledila slavnostna večerja, nato pa zabavni večer s plesom.

Bilo je res lepo praznovanje. Zal, da niso prišli vsi tisti, ki so bili povabljeni. Doživeli bi presečenost, doživeli bi dan mladostne prešernosti, smelosti, skupnega dela, praznovanje mladih, ki še s svetlejšimi očmi gledajo v svojo bodočnost.

J. V.

Roževija

KAKO SO ZNIŽALI CENE

V državnem frizerskem podjetju v naši občini so znižali cene. Znižali so jih tako rekoč v tistem trenutku, ko je bilo jasno in glasno povedano, da je treba znižati cene na nivo lanskega decembra povsod tam, kjer so jih neupravičeno dvigali.

In kako so to naredili?

To so naredili zelo enostavno. — Nič lažjega ni, kakor znižati cene, so rekli. — Narediš uslugo, se pravi, ostrizeš lase in namesto, da bi zaračunal več, zaračunaš manj. Kaj je bolj enostavnega! Recimo, da je znesla usluga 110 dinarjev, kar je pravzaprav malo, toda recimo, da jo znižamo za 10 dinarjev, kar je še manj, pa dobimo okroglo številko, ki bi nekako ustrezala lanskemu nivoju. Torej bomo znižali cene.

— Se strinjamo, so rekli. — Znižanje cene bo imelo še to dobro stran, da bomo imeli več strank in več prometa in zato torej tudi več dohodka. Treba bo le malce hitreje migati s škarjami.

— Potemtakem se vsi strinjamo, da znižamo cene?

— Seveda. Teoretično ni nobenih zadržkov.

— Kaj se pravi, teoretično?

— Da namesto več zaračunamo manj. Teoretično bi lahko šli še niže.

— Tako je.

— Če pa bi hoteli zdaj teorijo spremeniti v prakso, se moramo zavedati, da teorija od prakse vselej nekoliko odstopa. Teorije ne mogoče nikoli ali vsaj skoraj nikoli natanko in stoddotno spremeniti v prakso.

— Saj to je tisto.

— Praktično znižanje naših cen potemtakem ne more biti v skladu s teoretičnim znižanjem; vidite, in zdaj smo tam. Gre namreč za to, da bomo v praksi znižali cene na ta način, da jih bomo znižali od 110 na 140 dinarjev. Marsikdo bo verjetno pomislil, da jih s tem dvignemo, vendar se moti. Če smo prepričani, da jih s tem znižujemo, ne more biti nihče prepričan nasprotno. Je tako?

— Seveda je.

— Če smo že dolžni spraviti cene na nivo lanskega decembra, jih moramo nujno znižati, zniževanje cen pa je največkrat odvisno verjetno tudi od tega, kako ga kdo razume. Prepričani smo, da smo ga mi razumeli prav, kajti če ga ne bi, ne bi zniževali cen. Ni to logika?

— Tako je. Saj imamo opraviti z lasmi, ki rasejo nedaleč od možgan.

— To pomeni, smo za to, da tudi praktično znižamo naše cene.

In tako so v državnem frizerskem podjetju v naši občini — seveda po zatrjevanju ZEPOCUTCEV (kar je nov izraz, ki pa ga v pravopisu ni) znižali cene svojih uslug v veliko veselje vseh tistih, ki jim rasejo lasje in brade, kakor tudi v zadovoljstvo najnovejših ukrepov.

A. Konica